

Právo mezinárodního obchodu - cvičení

Příklady

Příklad 1

Společnost Expas, Ltd. (sídlo Kanada) uzavřela se společností Imporet (sídlo a místo podnikání v Granadě, Španělsko) smlouvu, podle níž měla ze své pobočky v Birminghamu (Velká Británie) dodat španělské společnosti potravinářské stroje. Smlouva byla uzavřena prostřednictvím emailu. Ve smlouvě byly následující relevantní doložky:

- Místo dodání: Dover.
- Nebezpečí náhodného zničení a ztráty zboží přechází na kupujícího v přístavu Malaga (Španělsko)
- Tato smlouva se řídí Úmluvou OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží.

Lod', která přepravovala zboží, vplula do bouře, při níž se uvolnil jeden poklop a část nákladu byla zaplavena. Zboží bylo naloděno v Doveru dne 15.4.2009, v Malaze bylo vyloďeno 19.4.2009 a zjištěná vada byla kupujícím sdělena prodávajícímu 25.4.2009. Proávající odmítl nést jakoukoliv odpovědnost, což odůvodnil tím, že smluvené místo dodání bylo v Doveru.

- 1) Posuďte reklamační proces.
- 2) Je uvažování kupujícího o možné odpovědnosti prodávajícího za vady na místě?
- 3) Jak byste v tomto případě posoudili nárok kupujícího na slevu z kupní ceny?
- 4) Posuďte možnosti Imporetu na odstoupení od smlouvy, kdyby se jednalo o smlouvu s osmi dílčími plněními, toto byla třetí dodávka z osmi a předcházející byly v pořádku nebo kdyby to byla pátá dodávka z osmi a dvě předcházející již byly vadné .

Příklad 2

Společnost Slovak Cement a.s., se sídlem a místem podnikání na území SR a společnost Bauder s.r.o., se sídlem a místem podnikání na území ČR uzavřely smlouvu o dodávce 178 tun cementu pro stavby společnosti Bauder.

Ve smlouvě byly obsaženy následující podmínky:

Tato smlouva se řídí českým právem.

1. Dodací podmínka: franko závod kupujícího
2. Zboží bude dodáno vždy poslední den každého měsíce
3. v dodávkách nejvýše 10 tun. Vyšší dodávky nebudou
4. akceptovány.
5. Cena plnění: 1 tuna 498 EUR
6. Strany se dohodly, že nejvyšší možná náhrada škody
7. bude 1 000 000,- Kč.

Společnost Slovak plnila po dobu dvou měsíců přesně dle smlouvy. Po dvou měsících následoval telefon ze společnosti Slovak, v němž pracovník požadoval prodloužení doby dodání do 3. následujícího měsíce vzhledem k výluce na železnici SR. Z české strany neobdržel sice potvrzení, nicméně dalších osm dodávek nebylo doručeno do posledního dne měsíce, ale skutečně až třetího dne měsíce následujícího. U deváté zásilky nastaly problémy. Jednak zjistila společnost Bauder, že již použitý cement nemá ty vlastnosti, které byly předpokládány. Rozborem u deváté zásilky byly zjištěny kvalitativní vady odporující dohodě. Společnost Bauder zastavila platby a chce odstoupit od celého plnění.

- 1) Posuďte nárok na odstoupení od celé smlouvy, který chce společnost Bauder uplatnit. O která ustanovení je třeba tento nárok opřít?

- 2) V případě, že by společnost Slovak žádala zaplacení kupní ceny, jak by byla určena výše úroku z prodlení?
- 3) Posuďte doložku uvedenou pod bodem 6. Jaké riziko se skrývá pod takovýmto ujednáním? Jak byste argumentovali, kdybyste chtěli požadovat škodu vyšší. Uveďte celou úvahu s odkazem na příslušná ustanovení.
- 4) Posuďte argument společnosti Slovak, že nelze odstoupit od smlouvy, jelikož toto právo společnosti Bauder zaniklo, protože nemůže již vrátit cement v tom stavu, v jakém byl dodán (protože již byl zabudován do staveb).

Příklad 3

Společnost Vandkunsten se sídlem v Roskilde (Dánsko) je výrobcem nábytku. Společnost Skandinávský nábytek, s.r.o. se sídlem v Brně dodává nábytek od různých výrobců do několika prodejen v České republice a na Slovensku. Dne 15.1.2008 strany uzavřely smlouvu o dodání celkem 100 ks nábytku (jednalo se o vybavení ložnic - postele, noční stolky, komody). Vzor, typ dřeva a barva nábytku byly stanoveny na základě katalogu prodávajícího. Celková cena byla sjednána ve výši 39 462 EUR. Zboží mělo být dodáno 15.3.2008.

Smlouva obsahovala mimo jiné tyto doložky:

1. DDP Brno INCOTERMS 2000, 15.3.2008 FIX
2. Maximální výše náhrady škody – 20 000 EUR
3. Tato smlouva a veškeré otázky s ní související se řídí dánským právem.

Přepravu zboží zajišťovala dánská společnost Eurotransport. V důsledku neohlášené stávky zaměstnanců společnosti, která provozuje pravidelnou lodní linku (trajekt) na trase Gedser (Dánsko) – Warnemünde (Německo), došlo ke zpoždění dodávky nábytku o tři dny. Prodávající kupujícího o zpoždění předem neinformoval. Kupující ihned zboží prodal svým odběratelům. V průběhu dubna dostal kupující od svých odběratelů několik reklamací ohledně nábytku, který byl součástí dodávky od dánského výrobce. Ze stížností vyplývalo, že postele a komody jsou vyrobeny z dubového dřeva a ne z bukového, jak bylo dohodnuto. Na základě těchto reklamací kupující dne 15.4.2008 poslal dánskému výrobcí toto oznámení: „Zboží (postele, komody), které jsme od vás obdrželi dne 18.3.2008, neodpovídá smlouvě.“ Kupující nezaplatil kupní cenu.

- 1) Posuďte, zda kupující může uplatnit nároky z vad zboží.
- 2) Za předpokladu, že kupující reklamoval řádně a včas, mohl by žádat dodání náhradního zboží, i když zboží již prodal svým odběratelům?
- 3) Existuje v tomto případě důvod, pro který by kupující mohl odstoupit od smlouvy? Jaké podmínky by musely být splněny?
- 4) Jak byste posoudili situaci, kdy zboží bylo poškozeno v průběhu přepravy v důsledku špatného zabalení? Změnila by se situace, kdyby si strany ve smlouvě sjednaly doložku FCA Roskilde, Dánsko?
- 5) Mohl by kupující žádat náhradu škody po prodávajícím, jestliže vzhledem k pozdnímu dodání zboží nebyl schopen dostát závazkům vůči svým odběratelům a byl nucen uhradit některé smluvní pokuty?

Wyšší moc

Příklad 4

Kupující z ČR a prodávající ze SR uzavřeli smlouvu o koupi 100 ks zahradních sekaček. Vzhledem k finanční krizi se náklady prodávajícího neočekávaně zvedly a plnění za podmínek stanovených smlouvou pro něj bude značně finančně nevýhodné. Posuďte možnosti prodávajícího dovolat se vyloučení odpovědnosti v případě nesplnění povinnosti podle Vídeňské úmluvy.

Příklad 5

Stejná situace jako příklad 1, prodávající nesplnil povinnost dodat zboží, avšak zde byl výrobní závod prodávajícího zničen požárem, který byl zapříčiněn špatnou izolací elektrického vedení. V továrně byla v předchozím měsíci provedena inspekce a prodejce byl upozorněn na skutečnost, že izolace nesplňuje požadovaná bezpečnostní kritéria. Posuďte možnosti prodávajícího dovolat se vyloučení odpovědnosti za nesplnění povinnosti podle Vídeňské úmluvy.

Příklad 6

Stejná situace jako příklad 2, avšak zde prodávající úspěšně prošel požární inspekcí a ani dříve neměl žádné problémy v tomto ohledu. Podle smlouvy mělo dojít k dodání zboží, avšak není v ní určeno, že zboží měl vyrobit prodávající. Posuďte možnosti prodávajícího dovolat se vyloučení odpovědnosti v případě nesplnění povinnosti podle Vídeňské úmluvy.

Příklad 7

Prodávající z Ekvádoru uzavřel smlouvu s kupujícím z USA. Ve smlouvě je upraven způsob dodání s ohledem na bližší určení cesty pouze následujícím ustanovením: „Dodání do Miami nejlevnějším možným způsobem.“ Prodávající uzavře přepravní smlouvu, podle které bude zboží přepraveno Panamským průplavem. Kupující si je vědom skutečnosti, že cesta přes Panamský průplav je cestou obvykle využívanou obchodníky z Ekvádoru a přilehlých zemí. Během přepravy zboží však v oblasti dojde k vojenskému převratu a Panamský průplav je uzavřen. Alternativní způsob dopravy je lodí kolem jižního cípu Jižní Ameriky a pak na sever do Miami, což si však vyžádá další dva měsíce a navíc zvýší náklady na přepravu o 75 %.

1) Dva týdny poté, co se loď doplaví do Ekvádoru, prodávající sdělí kupujícímu, že nemůže plnit s odvoláním na čl. 79 VU. Posuďte podle VU.

2) Smlouva se týkala prodeje ekvádorského ovoce. Pokud by byl prodávající nucen přistoupit k přepravě alternativní námořní cestou, ovoce se zkazí. Po návratu do přístavu v Ekvádoru by mohl zboží přepravit letecky, což by však stálo 20x více a mohlo by přivést kupujícího k bankrotu. Posuďte podle VU. Je rozdíl mezi situací, kdy smlouva bude postavena jako o koupi zboží s dodáním z Ekvádoru do Miami a smlouva o koupi zboží s dodáním z Ekvádoru do Miami přes Panamský průplav?

3) Posuďte podle VU, pokud se jedná o koupi bot vyráběných v Ekvádoru.

Náhrada škody

Příklad 8

Japonský prodávající uzavřel smlouvu s kupujícím z UK, kterou se zavázal vyrobit a dodat 3000 ks motorů do sekaček na trávu za 150.000 USD. Poté, co japonský prodávající odeslal zboží lodí, kupující se dostal do finančních problémů a s velkými omluvami sdělil prodávajícímu, že nebude moci uskutečnit tento obchod. Proávající odstoupí od smlouvy podle čl. 64 VU a žaluje o náhradu škody. V UK se podobné motory do sekaček prodávají za 60 USD/ks a prodávající našel jiného kupujícího, který je ochoten koupit celou dodávku za 120.000 USD. Jak by měl prodávající postupovat? Posuďte podle VU.

Příklad 9

Stejná situace jako příklad 1, kupující však zruší obchod před tím, než prodávající započne s výrobou motorů. Vzhledem k omezení výroby prodávající odmítnul objednávku na 2.500 ks motorů do sekaček od francouzského kupujícího, aby mohl přijmout nabídku kupujícího z UK. Francouzský kupující našel jiného výrobce v Jižní Koreji. Kupující z UK namítá, že mu prodávající nikdy nesdělil, že odmítnul francouzskou nabídku, aby mohl splnit tu jeho. To je ostatně riziko podnikání. Vzhledem k tomu, že zboží nebylo vyrobeno, nedošlo podle kupujícího ani ke vzniku škody a prodávající se tedy podle něj musí spokojit pouze s omluvou. Jaké jsou možnosti prodávajícího na náhradu škody za zrušenou francouzskou objednávku podle VU.

Příklad – komplexní

Společnost Orchidea Way Ltd. vlastněná jediným akcionářem Dou Wangem, thajským státním příslušníkem, a zřízená dle thajského práva, začala podnikat na území Slovenska. Tato pobočka nemající právní subjektivitu zde vyvíjela svou činnost a zahájila i další obchodně marketingové průniky do dalších zemí EU. Mimo jiné navázala spolupráci se společností Květinka spol. s.r.o. mající sídlo a místo podnikání v České republice. Společnosti Orchidea Way a Květinka uzavřely smlouvu, v níž pro nás byly zajímavé následující údaje.

1. Společnost Orchidea se ve smlouvě (uzavřené na dobu jednoho roku, s možností výpovědi vždy k 31. 12. běžného roku počítaného dle kalendáře užitého v místě sídla kupujícího, podanou alespoň 15 dní před tímto datem) zavazuje dodávat společnosti Květinka 1000 kusů balených orchidejí dle katalogu a 100 kusů rostlin zakořeněných v hlíně. Květinka je povinna specifikovat zboží vždy do 5. každého měsíce. Smlouva byla uzavřena v lednu 2005.
2. Kupní cena: vždy uvedená v katalogu a platná pro příslušné období, pro které je katalog určen.
3. Dodací podmínka: franco terminál letiště Ruzyně, Praha, 25. dne příslušného měsíce.
4. Prohlídka zboží proběhne následující den po dodání. Vady musí být neprodleně oznámeny společností Orchidea na adresu uvedenou ve smlouvě.

5. *Tato smlouva se řídí českým právem. Veškeré spory, které vzniknou ze smlouvy nebo v souvislosti s jejím prováděním, budou řešeny u rozhodčího soudu u Hospodářské komory Bratislava. Neplatnost některého ustanovení smlouvy nemá vliv na smlouvu jako celek včetně jejího plnění.*

Transakce probíhala bez problému cca rok. V roce 2006 se objevily problémy v plnění. Lednová zásilka byla kompletní a prohlídka proběhla bez reklamace závad. Po pěti dnech si však zákazníci začali stěžovat na rychlý úhyn květin. Podrobnou kontrolou bylo zjištěno, že i rostliny nereagují vegetativně jako jindy. Na reklamaci bylo odpovězeno následovně:

- Reklamace byla pozdní, navíc byla realizována ústně a je tedy i po formální stránce vadná.
- Důvodem vady byl problémy při letecké dopravě. Za tyto nenese Orchidea odpovědnost a odkazuje Květinku na společnost Travel service.

V následujícím měsíci (únor) zapomněla Květinka specifikovat zboží. Stalo se to již několikrát. Orchidea ve všech případech poslala zboží stejné jako v minulém měsíci. V tomto případě však odmítla Květinka převzít zboží s tím, že nechtěla takto nakombinované květiny. Vážná rána obchodu byla dána v měsíci červnu. V Thajsku byl vydán zákon, dle kterého se zakazují vyvážet orchidey s kořeny v hlíně. Vývoz je možný jen ve speciálním roztoku. Orchidea následně zaslala jen balené květiny a rostliny v hlíně nezaslala s tím, že je v této části smlouva neplatná. Následně zaslala Květinka následující dopis: „*Vypovídáme tímto naši smlouvu k datu 1.8.2006.*“

Otázky:

1. Posuďte právní režim smlouvy.
2. Posuďte místo a způsob řešení sporů v případě, kdy v Thajsku není přípustné řešení sporů v rozhodčím řízení.
3. Posuďte průběh reklamačního procesu.
4. Posuďte z pohledu příslušných ustanovení rozhodného práva (normy) jednání obou společností v měsíci únoru 2006.
5. Jak byste pracovali a jak byste právně hodnotili zákon o zákazu vývozu rostlin (thajský) a jeho dopad na platnost smlouvy a na otázku náhrady škody.
6. Posuďte ukončení smlouvy. Jak hodnotíte realizované ukončení? Pokud mu něco vytýkáte, navrhněte jiné a odůvodněte.